

Ajda Šoštarich

»Kulturologijo študiraš? Ja, ljuba deklica, kje se boš pa zaposlila?«

Moj oče je že, odkar sem rojena, prekipeval od ponosa nad mano. Tako si tudi ni mogel kaj, da ne bi bil ponosen nad študijem, ki sem si ga izbrala. Kulturologijo. Vendar problem nastopi takrat, ko ga kdo od znancev vpraša o naravi mojega študija. Beseda "kulturologija" mu vedno znova lomi jezik. In tako je našel način, kako obiti problematično situacijo. Sedaj se pretkano izogne besedi kulturologija s slovesno izjavo, da bo njegova hčerka ministrica za kulturo. Meni se ob tem na obraz vedno prikrade nek kisel nasmešek, češ – mu naj pustim njegove sanje? In vendar, se zdi, mu jih nimam pravice odvzeti. S čim naj jih nadomestim? Z svojimi? Kako le, ko jih še sama nimam.

Tako pač je to, ugotavljam sedaj, da nihče od nas "kulturologov" ne ve, kako in kaj. V pisarno? Na prireditve? Morda v eno od neštetihi časopisnih hiš v Sloveniji? Ali pa ciljati kar na medijsko kariero? Možnosti je nešteto. In, da ne pozabim – s trdim delom se vse da; pa tudi če si doma izpod Triglava, če ne znaš sofisticirano uporabljati jedilnega pribora, če nihče od domačih ne pozna nikogar pomembnejšega od sosednjega planšarja. S trdim delom se vse da. Takšne in podobne stihe poslušamo že od otroštva. Čemu? Mogoče zato, da odrasli ob teh pravljičah za trenutek pozabijo na "boj za preživetje" v resničnem svetu. Holden Caulfield je še predobro vedel, kaj ga čaka, ko odraste. Mesto varuha mlade rži bo moral namesto njega prevzeti nekdo drug, dokler tudi zanj rž ne bo povsem požeta. Dokler tudi po njem ne bo hlastal svet urnikov in tabel, svet dragega šampanjca in zarjavelih strojev, zdolgočasenih od svojega lastnega, vedno enakomernega tempa. V tem odtujenem svetu, zasičenem s formularji in z razgovori, z urami, katerih sekundni kazalci niti ne zaostajajo niti ne prehitvajo, moram tudi jaz najti svoje mesto.

In kakšne so moje možnosti? Nič spodbudnega. Konkurenca: močna, iz vseh strani. Skorajda cel filofaks utemeljeno "steguje kremplje" po delovnih mestih, za katera bi bili mi potencialno kvalificirani. Tudi ostale smeri FDV-ja nimajo razloga, da bi nam odstopile častni prostor. Kot da to ne bi bilo dovolj, se v Kopru rišejo humanistična obzorja z novo fakulteto. Prihodnost je torej vse prej kot roznata. In vendar: daleč od tega, da bi bila brezizhodna.

Torej: ne bi si imelo smisla lagati. Stvar je taka, da mi kulturologi ne spadamo med najbolj iskane dobrine na trgu dela. S tem dejstvom je potrebno začeti. Morda bi se za koga tukaj tudi vse končalo. Pa se ne. Če dobro premislim, imamo namreč dve možnosti: prva izmed njiju je ta, da se odločimo zaposliti po opravljeni diplomi. To pomeni, da te morajo opaziti pravi ljudje, oziroma, da prave ljudi že poznaš, kar dodatno olajša zadevo. Definitivno pa je na tem mestu potrebno pokazati inovativnost, kreativnost, značajskost,... kot atribute, ki uspešno konkurirajo na trgu dela. Močno dvomim, da bi

polovičarstvo obrodilo kakšne sadove; dozdeva se mi pač, da bodo tisti izmed nas, ki se jih bo polastila želja po takojšnji zaposlitvi, izkusili na lastni koži pomen fraze “boj za obstanek”.

Druga možnost pa je neke vrste investicija na dolgi rok. O čem govorim? O podiplomcu. Le-ta ponuja možnost specializacije na določenem področju, pomeni globlji vpogled v neko sfero družbene znanosti in posledično boljšo možnost za zaposlitev. S tem v zvezi se spomnim naše družinske prijateljice, kako je pred leti, v za njo značilnem umirjenem tonu, razlagala nekako takole: “V življenju se odpira človeku na tisoče čarobnih možnosti. To, da jih zna zgrabiti, ni stvar trenutka, temveč stvar inteligence. Hodi v šolo, Ajda. Študiraj. Bodi pametna. Da boš vedela, kdaj in katere možnosti zgrabiti.” Koliko resnice leži v teh besedah, lahko potrdi le vsak zase. Kar se mene tiče, drži izrečeno kot pribito. Naj grem med osnovnošolce in srednješolce ponavljat vedno isti učni program iz leta v leto, se ukvarjat z napol histeričnimi starši, dokler ne bi po tridesetih letih službe odkrila na šolskih sanitarijah vseh vzdevkov, ki sem si jih, skozi leta razdajanja cvetu našega naroda, prislužila? Če bi imela v sebi kakšne pedagoške nagibe, bi se že sprva odločila za pedagoško fakulteto. Pa jih nimam. Preveč je v meni nekega zanosa, želje po estetiki, po eksotiki, po izvirnosti, preveč kritičnosti in preveč popustljivosti. Vsega preveč za učiteljico. In na drugi strani – vse premalo razumevanja za milijone birokratskih dnevnikov, petminutnih odmorov ter zvoncev, ki naznanjajo njihov začetek in konec. Učiteljica torej ne bom.

Mogoče bi delala kot svobodna novinarka. Mogoče bi brala poročila ali vremensko napoved na radiu. Mogoče bi šla med beduine opravljat terensko delo. Mogoče bi odprla svojo lastno oglaševalsko agencijo. Preprosto, ne vem še. In to je prav ta čar študija kulturologije. Vedeti moraš, kdaj so izpitni roki, vedeti moraš, kdaj se pravočasno prijaviti na izpitne roke, in vedeti moraš, kje je referat. Ostalo se nekako uredi samo od sebe. In tako verjamem, da se bo tudi ta zmešnjava s službami uredila sama od sebe.

Avtoričin naslov

Ajda Šostarič,
študentka 2. letnika kulturologije
na Fakulteti za družbene vede Univerze v Ljubljani,
p.p. 2547, 1000 Ljubljana;
e-mail: ajdasostaric@hotmail.com